

Kyiv University of Aviation and
Information Technologies (Kyiv, Ukraine)
Publishing House Education and Science (Prague, Czech Republic)
Newcastle University Business School (Newcastle, Great Britain)
Berlin University of Economics and Law (Berlin, Germany)
Public organization "Association of Scientists
of Ukraine" (Kyiv, Ukraine)

Global Educational Trends: Integration of Science and Practice



Proceedings of International Scientific
and Practical Conference
February 20, 2026
in American University
of Applied Sciences,
New York, USA

2026

**Kyiv University of Aviation and
Information Technologies (Kyiv, Ukraine)
Publishing House Education and Science (Prague, Czech Republic)
Newcastle University Business School (Newcastle, Great Britain)
Berlin University of Economics and Law (Berlin, Germany)
Public organization "Association of Scientists
of Ukraine" (Kyiv, Ukraine)**

Global Educational Trends: Integration of Science and Practice

**Proceedings of International Scientific and
Practical Conference**

**February 20, 2026 in American University
of Applied Sciences, New York, USA**

2026

ISBN 978-80-909811-1-9 (soubor)

UDK 37.01:001.89

Vydavatel:

Publishing house Education and Science s.r.o. IČO : 271 56 877. Frýdlanská
15/1314 , Praha 8. MS v Praze , oddíl C,vložka 100614

Reviewers:

Romanenko E.O. Doctor of Public Administration, Professor, Head of the 9th
Research Department of the Central Research Institute of the Armed Forces of
Ukraine;

Ulianchenko Y.O. Doctor of Public Administration, Professor, Professor of the
Department of Public Administration and Administration of the Kyiv University of
Aviation and Information Technologies;

Datsii O.I., Doctor of Economics, Professor, President of the Public Organization
"Association of Scientists of Ukraine".

Global Educational Trends: Integration of Science and Practice.
Proceedings of International Scientific and Practical Conference. February 20,
2026 in American University of Applied Sciences, New York, USA. Prague:
Publishing house Education and Science s.r.o., 2026. 97 p.

© Publishing house Education and Science s.r.o., Česká republika, 2026

© Public Organization "Association of Scientists of Ukraine", Ukraine, 2026

© autoři článků, 2026

СЕКЦІЯ «ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ»

Жукова Анна	
ЗАСТОСУВАННЯ TTSMAKER У ВИКЛАДАННІ ФОНЕТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	77

Нагайчук Олена	
ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН ДО ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	82

СЕКЦІЯ «МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ»

Shopina Iryna	
CHALLENGES OF IMPLEMENTING GENDER EQUALITY IN UKRAINE'S ACADEMIC ENVIRONMENT	87

Коломоєць Аліна, Черненко Олександр	
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ГОТОВНОСТІ ДО НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ МОРАЛЬНОГО ВИБОРУ ТА БОЙОВОГО РИЗИКУ	93

Коломоєць Аліна Миколаївна, викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах, Національний університет цивільного захисту України, Черкаси, Україна

Черненко Олександр Миколайович, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах, Національний університет цивільного захисту України, Черкаси, Україна

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ГОТОВНОСТІ ДО НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ МОРАЛЬНОГО ВИБОРУ ТА БОЙОВОГО РИЗИКУ

В умовах повномасштабної збройної агресії проти України надання домедичної допомоги військовослужбовцями, рятувальниками та цивільними особами набуває особливої соціальної та професійної значущості [1;3]. Сучасні бойові дії характеризуються високою інтенсивністю, непередбачуваністю та постійною загрозою життю, що зумовлює необхідність оперативного прийняття рішень у ситуаціях гострого дефіциту часу, ресурсів і безпеки [2;3]. У таких умовах особа, яка надає допомогу, нерідко опиняється перед морально-етичними дилемами: вибором між власною безпекою та порятунком пораненого, між допомогою одному чи кільком постраждалим, між виконанням наказу та гуманістичними цінностями [4;5].

Особливої актуальності набуває проблема моральної травми як наслідку переживання ситуацій, що суперечать базовим моральним переконанням особистості [4;5]. Моральна травма формується внаслідок вимушеної участі у подіях, які порушують уявлення людини про справедливість, відповідальність та цінність життя, і супроводжується почуттям провини, сорому, безсилля та втрати сенсу професійної діяльності [4;5]. Надання домедичної допомоги в бойових умовах часто пов'язане саме

з такими переживаннями, що підвищує ризик розвитку посттравматичних розладів, емоційного вигорання та професійної дезадаптації [1;4].

Актуальність дослідження психологічних чинників готовності до надання домедичної допомоги зумовлена низкою факторів: зростанням кількості бойових та терористичних загроз; високою ціною помилки; необхідністю швидкої мобілізації психічних ресурсів; посиленням морально-психологічного навантаження на особовий склад; практичним запитом на вдосконалення системи підготовки фахівців [1;2;3]. Вивчення зазначеної проблематики має важливе значення для збереження психічного здоров'я військовослужбовців і підвищення ефективності медико-психологічного забезпечення [1].

В умовах воєнного стану екстремальні ситуації набувають хронічного характеру. Постійні втрати, необхідність працювати під обстрілами, контакт із тяжко пораненими та загиблими формують стан тривалого емоційного напруження. Кумулятивний ефект стресу знижує здатність до раціональної оцінки ситуації та підвищує ймовірність помилкових рішень [2;3]. Крім того, моральні конфлікти, що виникають у процесі надання допомоги, сприяють розвитку внутрішнього психологічного дисбалансу та втрати професійної впевненості.

Проблема психологічної готовності до діяльності в екстремальних умовах розглядалася у працях М. Д'яченка, Л. Кандибовича, В. Пуні, О. Колесніченка, В. Барка, Л. Матохнюк, Д. Грищенко та інших учених [1;2;3]. Окремі аспекти моральної травми досліджувалися в роботах J. Litz, V. Nash, S. Maguen, J. Shay та ін. [4;5]. Проте питання психологічної готовності до надання домедичної допомоги в контексті морального вибору залишається недостатньо розробленим.

Психологічна готовність до надання домедичної допомоги в умовах морального ризику розглядається як інтегральне, динамічне психічне утворення, що забезпечує здатність особистості ефективно діяти в ситуаціях

високої небезпеки, емоційного напруження та ціннісного конфлікту [1;2]. Вона включає мотиваційні, когнітивні, емоційно-вольові та морально-ціннісні компоненти.

У структурі даного феномену доцільно виокремити такі основні компоненти.

Когнітивний компонент. Забезпечує адекватне сприйняття ситуації, швидку оцінку ступеня загрози, визначення пріоритетності допомоги та прогнозування наслідків власних дій. Він ґрунтується на знаннях з тактичної медицини, алгоритмів ТССС, навичках сортування постраждалих та клінічного мислення. Сформованість цього компонента дозволяє зменшити вплив паніки та перевести екстремальну ситуацію у керований процес.

Мотиваційно-ціннісний компонент. Відображає професійні та гуманістичні установки, усвідомлення відповідальності за життя інших, готовність діяти відповідно до етичних норм і службового обов'язку. Саме цей компонент визначає здатність особистості приймати складні моральні рішення без втрати внутрішньої цілісності. Сформовані ціннісні орієнтації знижують ризик розвитку моральної травми [5].

Емоційно-вольовий компонент. Відповідає за саморегуляцію емоцій, подолання страху, болю, безпорадності та мобілізацію ресурсів у критичний момент. Він включає стресостійкість, витримку, здатність до вольового зусилля та контроль імпульсивних реакцій. Розвинені навички емоційної саморегуляції сприяють збереженню працездатності в умовах бойового стресу.

Морально-рефлексивний компонент. Забезпечує усвідомлення власних переживань, аналіз етичних дилем, інтеграцію складного досвіду у систему особистісних смислів. Саме цей компонент є ключовим фактором профілактики моральної травми та професійної деформації.

Зазначені компоненти функціонують як єдина система: когнітивна оцінка формує основу рішення, мотиваційно-ціннісна сфера визначає його

спрямованість, емоційно-вольова регуляція забезпечує реалізацію, а моральна рефлексія сприяє психологічному відновленню після події.

Таким чином, психологічна готовність до надання домедичної допомоги в умовах морального вибору є важливим чинником професійної надійності та психічної стійкості військовослужбовців. Вона виконує функцію внутрішнього психологічного «буфера», що зменшує деструктивний вплив бойового стресу та запобігає розвитку моральної травми.

Вивчення та цілеспрямоване формування даної готовності має перейти з рівня теоретичних досліджень у площину системної практичної підготовки. Інтеграція психологічних тренінгів, етичних кейсів, симуляцій бойових умов та програм психологічної підтримки є необхідною умовою підвищення ефективності підготовки фахівців у сфері домедичної допомоги в умовах війни.

Список використаних джерел

1. Барко В., Мойсеева О. Психологічна готовність фахівців до діяльності в екстремальних умовах. Вісник НУОУ. 2022. №4 (68). С. 16–28.
2. Колесніченко О.С. Психологічна готовність працівників МВС до дій в екстремальних ситуаціях. К.: НАОУ, 2010. С. 101–106.
3. Остапович В.П., Барко В.І., Бабенко В.Г. та ін. Професійно-психологічна готовність поліцейського. К.: ДНДІ МВС України, 2017. 180 с.
4. Litz В. Т., Stein N., Delaney E. et al. Moral injury and moral repair in war veterans. *Clinical Psychology Review*. 2009. Vol. 29. P. 695–706.
5. Shay J. Moral injury. *Psychoanalytic Psychology*. 2014. Vol. 31(2). P. 182–191.

Vydavatel:

Publishing house Education and Science s.r.o. IČO : 271 56 877.
Frýdlanská 15/1314 , Praha 8. MS v Praze , oddíl C, vložka 100614

Global Educational Trends: Integration of Science and Practice

**Proceedings of International Scientific and
Practical Conference**

**February 20, 2026 in American University
of Applied Sciences, New York, USA**

Signed for printing on February 23, 2026.
Format 60x90/8. Headset Times New Roman.
Mental printing. arc. 4,12. Edition online.